

OCENJEVALNI OBRAZEC ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

ŠOLSKO TEKMOVANJE S PODROČJA SLOVENŠČINE ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2021/2022

3. in 4. letnik – gimnazijski programi
3. in 4. letnik – srednji strokovni programi
1. in 2. letnik – poklicno-tehniški programi

Alenka Goljevšček: Pod Prešernovo glavo

Ta obrazec po tekmovanju vstavite v žigosani list A3, na katerega je tekmovalec napisal razlagalni spis. Obrazca ne ločujte od spisa, da ne pride do zamenjave.

Ime in priimek tekmovalca (ali šifra): _____

Ime in priimek ocenjevalca: _____

DOSEŽENE TOČKE: A: _____ B: _____ C: _____ Č: _____

Kriterij	
A Razumevanje – do 20 t	Doseženo število točk
Pojasnilo naslova drame – do 3 t	
Opredelevanje do podnaslova z utemeljitvijo – do 3 t	
Primerjava Dimnikove in Zorine usode ter opredelitev do njune tragičnosti – do 10 t	
Opredelevanje do naslovne misli z utemeljitvijo – do 4 t	
SKUPAJ A	

B Uporaba književnega znanja – do 10 t	Doseženo število točk
Poznavanje besedila – do 6 t	
Ustrezna raba literarnovednih pojmov – do 4 t	
SKUPAJ B	

C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 t	Doseženo število točk
Problematizacija trditve – do 3 t	
Razmislek o nadčasovnosti sporočila – do 3 t	
Izvirnost in ustvarjalnost pisanja – do 4 t	
SKUPAJ C	

Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 t	Doseženo število točk
Upoštevana jezikovna pravilnost – do 4 t	
Upoštevana slogovna ustreznost – do 3 t	
Upoštevana ustrezna zgradba – do 3 t	
SKUPAJ Č	

Pripombe, komentarji (ocenjevalec lahko zapiše svoja opažanja, ki so podlaga za razpravo komisije):

Datum:

Predsednik šolske komisije:

MERILA ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

- 3. in 4. letnik – gimnazijski programi
- 3. in 4. letnik – srednji strokovni programi
- 1. in 2. letnik – poklicno-tehniški programi

Alenka Goljevšček: Pod Prešernovo glavo

A Razumevanje – do 20 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **pojasni naslov drame Pod Prešernovo glavo – do 3 t:**

Tekmovalec/-ka npr. piše o usodi Gimnazije Franceta Prešerna, ene od ljubljanskih gimnazij, v času usmerjenega izobraževanja v osemdesetih letih, ko naj bi se omenjena šola združila s kovinarji, in sicer s srednjo šolo Pepce Klemenšek – Hojke. Temu so učitelji in dijaki nasprotovali, kajti to je pomenilo prekvalifikacijo te gimnazije v srednjo šolo kulturološke smeri in izselitev iz dosedanjih prostorov v novo zgradbo. To predstavlja uničenje tradicije, lepega, metafore poezije in vsega, kar poseblja France Prešeren kot simbol slovenstva ...

Za jasno, smiselno in poglobljeno pojasnilo, ki se navezuje na priloženi 1. odlomek, prejme največ **3 točke**, za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

- **izrazi (ne)strinjanje s podnaslovom »kratkočasna žaloigra« in svojo odločitev utemelji – do 3 t:**

Pričakujemo strinjanje s tem, da gre za »kratkočasno žaloigro« (SSKJ: *žaloigra = gledališka igra resne vsebine z žalostnim koncem*), kajti pridevnik kratkočasen lahko razumemo kot ironičen, dogajanje okrog neuspele šolske reforme je resna tema, zasliševanje zaposlenih po »neuspelem« referendumu so mučna in ponižujoča ...

Upoštevamo tudi drugačno mnenje, če je smiselno utemeljeno.

Za jasno, smiselno in poglobljeno izraženo mnenje prejme največ **3 točke**, za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

- **primerja Dimnikovo in Zorino usodo in se opredeli do njune tragičnosti – do 10 t:**

Npr. Tako Aleksander Dimnik s Komiteja za izobraževanje kot učiteljica Zora Vadnal, ki je vodila umetnostnozgodovinski krožek, sta na nek način žrtvi časa, v katerem sta živela. Dimnik, eleganten in odlično ohranjen predstavnik oblasti, pogosto leporeči, govori dvoumno, po eni strani se zaveda, da gredo v reformo nepripravljeni, po drugi strani pa pokaže svoj cinizem in nesramnost, v čemer se kaže njegova tragičnost, kajti kot politični predstavnik mora delovati proti tistim, ki so ga izbrali. Še večja tragičnost pa doživi proti koncu, ko se delinkventen sin Vasko, ki je porisal šolo s političnimi simboli, obrne proti njemu, rekoč, da bi bil najsrečnejši, če ga ne bi videl nikoli več. Vaskovo sovraštvo do

očeta zaradi oblastniške funkcije je Dimnika šokiralo in spremenilo tudi navzven, saj postane izmučen in postaran.

Tragičnost doživi tudi Zora, požrtvovalna učiteljica, ki ljubi tako svoj predmet kot mlade, ki jih poučuje. Z ogledom cerkva je želela mladim približati umetnost in odpreti oči za lepoto. Žal je bilo njeno početje razumljeno kot »vdor klerikalizma na šolo«, zato je doživela preiskavo, kar jo je zelo prizadelo. Po štiridesetih letih dela zagrenjena odhaja v pokoj ...

Za smiselno, jasno in poglobljeno primerjavo obeh likov ter argumentirano opredelitev do njune tragičnosti prejme največ **10 točk**, za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

- **izrazi (ne)strinjanje z naslovno mislijo in svoje mnenje utemelji – do 4 t:**

Strinjanje z naslovno mislijo (*V zmagi ni lepote*) pričakujemo v primeru Aleksandra Dimnika, medtem ko pri Zori Vadnal sploh ne moremo govoriti o nikakršni zmagi. Npr. V zmagi ni lepote velja predvsem za Dimnika, saj je navzven politično zmagal, a je osebno tragični poraženec zaradi nerazčiščenega odnosa s sinom in tudi s svojimi podrejenimi. Po drugi strani pa intelektuala in nekdanja komunistka Zora niti politično niti osebno ni zmagovalka, zato zanjo misel iz naslova ne more veljati. Premagal jo je sistem, za katerega se je vrsto let borila in ga podpirala.

Upoštevamo tudi drugačno mnenje, če je smiselno utemeljeno in povezano z vsebino drame ter usodo posameznih likov.

Za jasno, smiselno in poglobljeno mnenje, ki je tudi ustrezno utemeljeno, prejme največ **4 točke**, za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

B Uporaba književnega znanja – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **pozna vsebinski kontekst – do 6 t:**

Iz zapisa je razvidno, da pozna vsebino drame in predpisano literaturo.

Za poznavanje in razumevanje besedila in dodatne literature prejme največ **6 točk**. Če se v spisu pojavijo napake zaradi nepoznavanja vsebine, oseb, dogajalnega kraja in časa ipd., se odšteje ustrezno število točk.

- **uporablja ustrezne literarnovedne pojme – do 4 t:**

V spisu uporablja ustrezne in smiselne literarnoteoretske (npr. družbenokritična drama, slovenska dramatika, dramske osebe, motivi, ideja ...) in literarnozgodovinske pojme (npr. slovenska književnost v drugi polovici 20. stoletja, slovenska dramatika v 2. polovici 20. stoletja).

Za ustrezno uporabo literarnoteoretskih in literarnozgodovinskih pojmov prejme največ **4 točke**, zaradi nepoznavanja teh pojmov se odšteje ustrezno število točk.

C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **problematizira trditev – do 3 t:**

Tekmovalec/-ka razmišlja o tem, kaj harmonija sveta in človeka, kot jo dopušča čas, sploh pomeni (npr. svet se vrti naprej in pušča neodgovorjena vprašanja, npr. ali lahko etični ljudje uresničujejo svoje potrebe in želje v vsakem političnem sistemu, razmišljajo o družbenem prilagajanju in posledično harmoničnem življenju ...).

Za jasno, smiselno in poglobljeno razmišljanje prejme največ **3 točke**, za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

- **razmišlja o nadčasovnosti sporočila – do 3 t:**

Tekmovalec/-ka razmišlja npr. da ima vsak čas svojo podobo, ki mu jo vtisnejo narava, družba, človek – nekatera vprašanja in odgovori nanje pa so tako tipični, da jih lahko razumemo tudi nadčasovno, npr. spopad etičnega posameznika s spolitiziranim oblastniškim sistemom, etika proti moči, duh proti sili ... v vsakem času je mogoče poiskati pot za rešitev, lahko pa to tudi ni mogoče, če npr. politični sistem tega ne dopušča ...

Za smiselno, jasno in poglobljeno razmišljanje prejme največ **3 točke**, za pomanjkljivejši zapis se odšteje ustrezno število točk.

- **piše izvirno in ustvarjalno – do 4 t**

Svojo izvirnost in ustvarjalnost dokaže z zanimivim, s prepričljivim in z izvirnim pristopom do interpretacije problema, ki se razlikuje od večine preostalih spisov, npr. argumentirano zagovarja drugačno stališče od pričakovanega.

Za izvirno pisanje prejme največ **4 točke**.

Č Jezikovna pravilnost in zgradba besedila – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka za **jezikovno pravilnost in jezikovno ustreznost** svojega spisa dobi največ **7 točk**, od tega največ 4 za jezikovno pravilnost in največ 3 za slogovno ustreznost:

- 4 t – za jezikovno brezhibno nalogo z le nekaj drobnimi napakami
- 3 t – za jezikovno dobro nalogo z le nekaterimi napakami, ki se v glavnem ne ponavljajo
- 2 t – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ne ponavljajo
- 1 t – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo

- 3 t – za slogovno brežhibno nalogo z le nekaj drobnimi napakami
- 2 t – za slogovno dobro nalogo z le nekaterimi napakami, ki se ne ponavljajo
- 1 t – za slogovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ne ponavljajo

Tekmovalec/tekmovalka **za ustrezno zgradbo** svojega spisa dobi največ **3 točke**:

- 3 t – za logično členjeno in koherentno besedilo, besedilo ustrezne dolžine
- 2 t – za logično členjeno in deloma nekoherentno besedilo ali nasprotno
- 1 t – za deloma nelogično členjeno in deloma nekoherentno besedilo, besedilo je prekratko

Sestavili: Marjana Jus, Valentina Kobal, Vladimir Pirc

Članicam in članom šolskih komisij želimo veliko zadovoljstva pri vrednotenju.